

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 4To/76/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6313010451
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Bobor
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6313010451.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici na verejnom zasadnutí 12. novembra 2014 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Bobora a sudcov JUDr. Ľubomíra Bušíka, PhD. a Mgr. Rudolfa Ďurtu prejednal odvolanie okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Brezno z 5. 5. 2014, sp. zn. 3T 121/2013 a takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie okresného prokurátora z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom bol obž. H. T. uznaný za vinného z pokračovacieho zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v bodoch 1), 2) napadnutého rozsudku a v bode 2) v jednočinnom súbehu aj z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 1) dňa 13. 5. 2013 vo večerných hodinách v H. č. XXX fyzicky napadol J. O. takým spôsobom, že ho škrtil na posteli a žiadal od neho, aby mu vrátil 5 €, ktoré mu dňa 12. 5. 2013 požičal, v dôsledku čoho mu J. O. sľúbil, že mu peniaze vráti ihneď ako ich bude mať, pričom neutrpel zranenia, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie,

2) dňa 14. 5. 2013 približne o 20.00 h v H. č. XXX zabúchal na vchodové dvere rodinného domu, ktoré následne násilným trhnutím otvoril, vošiel do priestorov domu, kde začal na posteli škrtiť J. O. a žiadať od neho, aby mu ihneď vrátil 5 €, ktoré mu dňa 12. 5. 2013 požičal a z domu odišiel až na opakované naliehanie Z. U., priateľky J. O., ktorý pri útoku neutrpel žiadne zranenia.

Bol mu za to uložený podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. (správne má byť uvedené podľa § 188 ods. 1 Tr. zák.), § 42 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, 4, § 39 ods. 1, 3 písm. e) Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere jeden a pol roka, pričom pre výkon trestu bol obžalovaný zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Súčasne mu bol uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá vo výmere 5 rokov. Ďalej obžalovanému bolo uložené ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou. Súčasne bol zrušený trestný rozkaz Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. 4. 2014 vo výroku o treste sp. zn. OT 30/2014, ktorým bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere jedného roka, výkon ktorého mu bol podmienene odložený na skúšobnú dobu vo výmere 5 rokov.

Svoje rozhodnutie zdôvodnil prvostupňový súd tým, že zvažoval pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností, keď u obžalovaného prevažovali priťažujúce okolnosti, prihliadol však na okolnosti prípadu u obžalovaného, teda že obžalovaný sa dopustil spáchania čiastkových skutkov pod vplyvom alkoholu a v prípade, že by nebol pod vplyvom alkoholu, nebol by spáchal uvedené skutky. Vzhľadom na túto okolnosť je na mieste uloženie trestu pod dolnú hranicu trestnej sadzby, pretože uloženie trestu podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. zvýšenú o jednu tretinu vo výmere od 4 rokov 8 mesiacov až do 8 rokov by bol trest pre obžalovaného neprimerane prísny a tým dôvodil prvostupňový súd použitie ust. § 39 ods. 1, ods. 3 písm. e) Tr. zák.

Proti rozsudku podal odvolanie okresný prokurátor v zákonnej lehote vo výroku o treste v neprospech obžalovaného. Poukazoval na to, že v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. je potrebné zabezpečiť ochranu

spoločnosti pred páchatelom, ako aj zabrániť páchaniu ďalšej trestnej činnosti. Taktiež poukazoval na ust. § 34 ods. 4 Tr. zák., keď pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť najmä na spôsob spáchania činu a jeho následky, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osobu páchatela, jeho pomery a možnosť nápravy. Uložený trest za použitia ust. § 39 ods. 1, 3 písm. e) Tr. zák. je v rozpore so zákonom, pretože obžalovanému možno takýto trest uložiť jedine vtedy, ak vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatela sa má za to, že by použitie trestnej sadzby bolo pre páchatela neprímerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania. V odvolaní okresný prokurátor rozoberal podrobne okolnosti prípadu, ako aj pomery páchatela, pričom musí sa jednať o také okolnosti, ktoré vybočujú z obvyklého rámca charakteristické pre danú trestnú činnosť, čo podľa jeho názoru, nebolo splnené. Tak isto neboli splnené pomery páchatela, kde sa vyžaduje, aby páchatel pociťoval ujmu citeľnejšie ako iní páchatelia a má sa jednať o hodnotenie rodinných a osobných pomerov, ako je napr. zlý zdravotný stav jeho rodiny, starostlivosť o početnú rodinu a podobne. Za tohto stavu nebol dôvod použitia ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. Domáhal sa potom, aby krajský súd zrušil napadnutý rozsudok a uložil obžalovanému trest odňatia slobody podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, 4 Tr. zák. vo výmere 4 rokov a 8 mesiacov, ako aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 5 rokov za súčasného zrušenia výroku o treste z trestného rozkazu zo 4. 4. 2014, sp. zn. OT 30/2014.

Krajský súd podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ môže podať odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že prvostupňový súd rozhodol na základe správne zistenom skutkovom stave, pretože mal oporu v dôkazoch, ktoré vykonal na hlavnom pojednávaní.

Podľa § 168 ods. 1 Tr. por. okresný súd stručne a jasne uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä pokiaľ si navzájom odporovali. Z odôvodnenia je zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu.

Ako zistil krajský súd okresný prokurátor podal na H. T. obžalobu v bodoch 1), 2) z pokračovacieho zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2) v jednočinnom súbehu aj z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák. v podstate na tom istom skutkovom základe, ako ustálil okresný súd, pričom okresný prokurátor skutkové závery prvostupňového súdu nenapádal.

Na hlavnom pojednávaní bol vypočutý obžalovaný H. T., poškodený J. O. a poškodená Z. U.. Zápisnice o výsluchu ďalších svedkov boli prečítané so súhlasom oprávnených strán a prečítané boli aj listinné dôkazy.

Pokiaľ ide o skutkový stav bolo preukázané, že obžalovaný dňa 13. 5. 2013 žiadal dôrazne od J. O., aby mu vrátil pôžičku, teda sumu 5,- eur, ktorú mu požičal dňa 12. 5. 2013 a keď poškodený J. O. mu peniaze nevrátil, pretože ich nemal, obžalovaný ho začal škrtiť, pričom poškodený neutrpel žiadne zranenie. Tak isto nasledujúceho dňa obžalovaný násilím vošiel do rodinného domu, opätovne žiadal poškodeného J. O. o vrátenie pôžičky, škrtil ho na posteli a potom ako v prvom prípade, aj v druhom prípade z domu odišiel.

Takéto konanie naplňa skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., nakoľko obžalovaný proti inému použil násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, v oboch prípadoch a jedná sa o pokračovací trestný čin, pričom v bode 2) navyše, keďže obžalovaný neoprávnene vnikol do obydľia iného, naplnil aj skutkovú podstatu prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, 2 písm. b) Tr. zák.

Krajský súd sa zaoberal aj tou okolnosťou, či obžalovaný sa zmocnil cudzej veci s prihliadnutím na tú skutočnosť, že vlastne vymáhal peňažné prostriedky, ktoré deň, resp. dva dni predtým zapožičal poškodenému. V tomto smere je však potrebné poukázať na ust. § 657 Obč. zákonníka, podľa ktorého zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Obžalovaný teda požičal poškodenému sumu 5,- eur, vznikla medzi nimi zmluva o pôžičke, pričom odovzdaním peňazí prešli peniaze do vlastníctva poškodeného a tak možno povedať, že obžalovaný naplnil skutkovú podstatu

zločinu lúpeže, pretože sa zmocnil cudzej veci. Z čiastočného priznania obžalovaného, predovšetkým však z výsluchu poškodených J. O. a Z. U. bolo preukázané, že obžalovaný H. T. použil násilie voči poškodenému. K týmto zhodným záverom došiel tak okresný prokurátor, ako aj okresný súd a v tomto smere je ich stanovisko zhodné.

Pokiaľ však ide o použitie ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. má krajský súd za to, že použitie tohto ustanovenia je v súlade so zákonom, aj keď z iných dôvodov, ako to mal na mysli okresný súd. Pod okolnosťami prípadu nemožno rozhodne mať na zreteli tú okolnosť a podriať pod toto zákonné ustanovenie, že obžalovaný bol pod vplyvom alkoholu. Takáto okolnosť sa všeobecne radí pod príťažujúcu okolnosť, aj keď nie je taxatívne vypočítaná ust. § 37 Tr. zák.

Podľa § 39 ods. 1 Tr. zák., ak súd vzhľadom na okolnosti prípadu alebo vzhľadom na pomery páchatel'a má za to, že by použitie trestnej sadzby ustanovenej zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania, možno páchatel'ovi uložiť trest aj pod dolnú hranicu trestu ustanovenej Tr. zákonom.

Okolnosťami prípadu rozumie Tr. zákon všetky skutočnosti, ktoré majú vplyv na posúdenie povahy, charakter a závažnosti trestného činu, vrátane možnosti nápravy páchatel'a. Mimoriadne zníženie trestu možno odôvodniť aj okolnosťami, ktoré sú znakom príslušnej skutkovej podstaty trestného činu, pokiaľ ich význam alebo intenzita, ktorou boli naplnené výraznejšie vybočujú z obvyklých prípadoch takýchto trestných činov a preto odôvodňujú zhovievavejší prístup pri ukladaní trestu. Okolnosťami prípadu však môžu byť aj také okolnosti, ktoré nie sú nevyhnutnou súčasťou príslušnej skutkovej podstaty, pokiaľ sa v danej kvalite a kvantite pravidelne nevyskytujú.

Pomery páchatel'a sa týkajú jeho osobnostného hodnotenia, ktoré charakterizujú osobu páchatel'a ako objekt trestného činu a tiež okolnosti, pre ktoré je rovnaký trest pre rôznych páchatel'ov rôzne citeľný. Z hľadiska tohto ustanovenia sa vyžaduje, aby išlo o pomery takého charakteru, z ktorých je zjavné, že trest odňatia slobody uložený v základnej sadzbe, prípadne vo zvýšenej sadzbe by páchatel' pociťoval podstatne citeľnejšie ako iní páchatelia. Tr. zákon v komentári aj príkladmo vypočítava uvedené pomery, na ktoré správne poukazuje okresný prokurátor. Okolnosti prípadu alebo pomery páchatel'a môžu odôvodniť aplikáciu ust. § 39 ods. 1 Tr. zák. len za predpokladu, že by použitie zákonom ustanovenej trestnej sadzby odňatia slobody bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a účel trestu je možné dosiahnuť aj trestom kratšieho trvania.

Krajský súd poukazuje k okolnostiam, za ktorých bol spáchaný predovšetkým najväčnejší trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. Obžalovaný požičal poškodenému J. O. nepatrnú sumu 5,- eur a túto sumu, aj keď násilím, si vyžadoval späť. Je potrebné si však všimnúť a zvážiť správanie sa obžalovaného počas skutku, ako aj po skutku, keď obžalovaný voči poškodenému nepoužil nadmerné násilie, pretože poškodeného škrtil bez toho, že by tento utrpel zranenie, ktoré by si vyžiadalo lekárske ošetrenie. Navyše je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že po skutku dňa 13. 5. 2013, keď obžalovaný naplnil skutkovú podstatu žalovaného trestného činu, sám dobrovoľne ešte išiel kúpiť víno a vlastne spolu s poškodeným po spáchaní trestného činu lúpeže požívali spolu alkoholické nápoje, akoby sa nič nestalo. Správanie obžalovaného ako páchatel'a je atypické a nezvyčajné, ktoré sa nevyskytuje pri trestnom čine lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák., keď páchatel' sa skôr snaží ujsť z miesta činu, skryť sa, aby nebola zistená jeho totožnosť. V tomto smere treba poukázať aj na výpoveď poškodeného J. O., keď sám uviedol, že jemu to je ľúto, že túto vec oznámil polícii a chcel, aby sa to všetko zastavilo. Obdobným spôsobom obžalovaný konal aj dňa 14. 5. 2013.

Podľa § 34 ods. 4 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť nápravy. Spôsob spáchania činu krajský súd vyššie popísal a taktiež uviedol správanie sa obžalovaného po skutku v bode 1) napadnutého rozsudku. Následok, ktorý nastal je v podstate ľahko odstrániteľný, pretože cieľom ako uviedla poškodená Z. U., bola tá skutočnosť, aby k nim obžalovaný nechodil opitý. Pohnútkou obžalovaného spočívala vo vrátení sumy, ktorú krátko predtým požičal poškodenému. Za tohto stavu pri dôkladnej aplikácii ust. § 188 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, 4 Tr. zák. by bolo potrebné obžalovanému uložiť trest odňatia slobody od 4 rokov 8 mesiacov. S prihliadnutím na závažnosť jeho konania, správania sa počas trestného činu, možno povedať, že uloženie takého trestu z hľadiska nápravy páchatel'a bolo by trestom neprimerane prísny.

S prihliadnutím na to, že krajský súd zistil uvedené okolnosti prípadu ako už bolo uvedené, má za to, že na prevýchovu obžalovaného postačí vplývať uložením súhrnného trestu odňatia slobody vo výmere 1 a pol roka, presne tak, ako to mal na mysli okresný súd, pričom pre výkon trestu je potrebné obžalovaného zaradiť do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože tento nebol doteraz vo výkone trestu a vo väčšine prípadov sa na neho hľadí akoby nebol odsúdený. Správne bol obžalovanému uložený aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 5 rokov, ako to vyplýva z trestného rozkazu Okresného súdu Banská Bystrica zo 4. 4. 2014, sp. zn. OT 30/2014, pričom bolo potrebné zrušiť výrok o treste, pretože skutok, pre ktorý stál teraz obžalovaný pred súdom, bol spáchaný skôr, t.j. v dňoch 13. 5. 2013 a 14. 5. 2013.

Z týchto dôvodov krajský súd odvolanie okresného prokurátora zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.